

**TEHNIČKA UPUTA DRŽAVNOG IZBORNOG
POVJERENSTVA PRIPREMLJENA U SURADNJI S
HRVATSKIM ZAVODOM ZA JAVNO ZDRAVSTVO**

**GLASANJE NA DAN IZBORA I OSIGURANJE
EPIDEMIOLOŠKE ZAŠTITE SVIH SUDIONIKA
NA BIRAČKIM MJESTIMA**

1. UVOD

Predsjednik, zamjenik predsjednika, članovi i zamjenici članova biračkog odbora (dalje: članovi biračkog odbora), promatrači, predstavnici medija i dr. ne mogu obavljati te dužnosti ako imaju povišenu tjelesnu temperaturu i/ili respiratorne simptome ili su zaraženi sa SARS-CoV-2 (COVID-19) ili im je izrečena mjera samoizolacije. Ako razviju simptome karakteristične za SARS-CoV-2 (COVID-19) tijekom izbornog dana, **dužni su odmah napustiti biračko mjesto i javiti se telefonom nadležnom liječniku.**

Preporučuje se biračima da u jutarnjim satima izmjere tjelesnu temperaturu. Ako je u jutarnjim satima tjelesna temperatura viša od 37,2 °C i/ili ako birači imaju respiratorne simptome ili druge simptome karakteristične za SARS-CoV-2 (COVID-19), preporučuje se biračima da se jave telefonom nadležnom liječniku.

Biračima kojima je dijagnosticirana zaraza sa SARS-CoV-2 (COVID-19) neće se moći osigurati glasanje s obzirom da im je izrečena mjera izolacije (čl. 21. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti), a koja uključuje i zabranu kontakata sa svim drugim osobama, pa samim time i kontakta sa članovima biračkog odbora.

Članovi biračkog odbora i promatrači nose maske za usta i nos (dalje: maske) cijelo vrijeme boravka na biračkom mjestu te ih skidaju kod kuće, a na biračkom mjestu samo kada jedu i piju. Maska se može zamijeniti novom maskom sukladno uputama.

Predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora ili s njihove strane zadužen član biračkog odbora vodi evidenciju članova biračkog odbora, promatrača i predstavnika medija, s naznakom točnog vremena njihovog dolaska i odlaska s biračkog mjesta.

2. BIRAČKO MJESTO

Gradsko/općinsko izborno povjerenstvo vodi brigu o tome da je biračko mjesto oprano uobičajenim sredstvima za čišćenje za koje je poželjno da sadržavaju i dezinfekcijsko sredstvo, uključujući i sanitarne prostorije. U svim sanitarnim čvorovima, koje u pravilu koriste članovi biračkih odbora i promatrači, trebaju biti osigurani sapun i jednokratni ručnici (papirnati ubrusi) za ruke te kanta za otpatke u kojoj se nalazi vrećica.

3. BIRAČKI ODBOR

3.1. Uređenje biračkog mjesta, priprema biračkog odbora za početak glasanja i organizacija rada biračkog odbora

- Prostoriju u kojoj se nalazi biračko mjesto (dalje: prostorija) potrebno je temeljito prozračiti, a prozračivanje je potrebno više puta ponoviti tijekom dana. Ako vremenske prilike dozvoljavaju, ostavlja se prozor stalno otvoren.
- Glasački paravani (kojima se štiti tajnost glasanja) postavljaju se tako da su birači pri glasanju međusobno udaljeni na najmanje 1,5 metar.
- Glasačke kutije postavljaju se tako da se između glasačke kutije i članova biračkog odbora te drugih osoba osigura razmak od najmanje 1,5 metar.
- Predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora na ulazu u prostoriju na vidljivo mjesto postavlja dezinficijens za ruke.
- Prije početka rada, predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora određuje jednog člana biračkog odbora koji je zadužen za nanošenje, odnosno kontrolu nanošenja dezinficijensa na ruke birača i drugih osoba koje dolaze na biračko mjesto, pri ulasku i izlasku iz prostorije.

3.2. Rad biračkog odbora za vrijeme glasanja

- Članovi biračkog odbora moraju međusobno održavati fizički razmak od 1,5 metra.
- Članovi biračkog odbora obavezno nose maske.
- Preporučuje se članovima biračkog odbora nošenje rukavica. Ako članovi biračkog odbora imaju oštećenja kože i noktiju na rukama, tada je nošenje rukavica obavezno.
- Član biračkog odbora koji obavlja identifikaciju birača uzimanjem javne isprave u ruke, obavezno mora nositi rukavice i dezinficirati ih te ih povremeno mijenjati.
- Članovi biračkog odbora moraju redovito dezinficirati ruke te ne dodirivati lice, usta, nos i oči rukama. Ako je potrebno tijekom glasanja dodirivati lice, usta, nos, oči ili namjestiti masku, prije toga je nužno dezinficirati ruke. Ako član biračkog odbora nosi rukavice, jednako vrijedi potreba redovitog dezinficiranja rukavica i izbjegavanja diranja lica, usta, nosa i očiju.

- Zabranjeno je jesti i piti u prostoriji. Ako član biračkog odbora treba za vrijeme glasanja jesti i piti, mora dezinficirati ruke i napustiti prostoriju. Ako član biračkog odbora treba za vrijeme glasanja izaći iz objekta u vanjske prostore objekta, pri izlasku treba dezinficirati ruke. U prostoriju se vraća s maskom te dezinficira ruke.
- Članovi biračkog odbora vode brigu da se površine koje su se dodirivale tijekom glasanja (kvake, stolovi, kemijske olovke i slično) više puta dnevno prebrišu dezinficijensom.
- Biraču koji na biračko mjesto pristupi bez maske mora se omogućiti glasanje uz pridržavanje svih drugih epidemioloških mjera propisanih ovim Tehničkim uputama.

3.3. Glasanje izvan biračkog mjesta

- Birači koji ne mogu pristupiti biračkom mjestu, bez obzira radi li se o biračima koji ne mogu pristupiti biračkom mjestu zbog teže bolesti, nemoći ili s obzirom na postojanje invaliditeta ili se radi o biračima kojima je izrečena mjera samoizolacije, glasat će pod uvjetima propisanim Obvezatnom uputom Državnog izbornog povjerenstva broj Z VI.
- Članovi biračkog odbora koji posjećuju birača koji ne može pristupiti biračkom mjestu *zbog teže bolesti, nemoći ili s obzirom na postojanje invaliditeta* biraču omogućuju glasanje na način da sve radnje obavljaju ispred ulaznih vrata u stan/kuću u kojem/k kojoj se birač nalazi, osim ako birač nije u mogućnosti pristupiti ulaznim vratima kada članovi biračkog odbora sve radnje obavljaju u stanu/kući. U stan/kuću član biračkog odbora ulazi s nazuvcima na cipelama.
- Članovi biračkog odbora koji posjećuju birača koji ne može pristupiti biračkom mjestu *zbog izrečene mjere samoizolacije* omogućuju biraču glasanje isključivo na način da sve radnje obavljaju ispred ulaznih vrata u stan/kuću u kojem/k kojoj se birač nalazi.
- Članovi biračkog odbora koji posjećuju birača koji ne može pristupiti biračkom mjestu obavezno nose maske i rukavice.
- Članovi biračkog odbora koji posjećuju birača nose sa sobom dezinficijens za ruke te dezinficiraju rukavice (kao što bi dezinficirali ruke da nemaju rukavice) prije i poslije svake posjete pojedinom biraču. Dezinficijensom se dezinficiraju i ruke birača prije i poslije glasanja.
- Birači kojima je izrečena mjera samoizolacije tijekom glasanja obavezno nose maske.
- Nakon 10 posjeta biračima, članovi biračkog odbora dezinficiraju i skidaju rukavice te ih odlažu u vrećicu koju članovi biračkog odbora moraju nositi sa sobom. Potom dezinficiraju ruke i stavljaju novi par rukavica. Po povratku na biračko mjesto, vrećica s korištenim rukavicama odlaže se u kantu za otpatke u kojoj je vrećica.
- Nakon što su omogućili glasanje biračima koji ne mogu pristupiti biračkom mjestu, članovi biračkog odbora po dolasku na biračko mjesto ulaze s maskom, najprije dezinficiraju ruke/rukavice i potom omotnicu s glasačkim listićem kao i sav drugi izborni materijal predaju predsjedniku biračkog odbora, skidaju rukavice s ruku, odlažu ih u kantu za otpatke u kojoj je vrećica i dezinficiraju ruke.

Naprijed navedene upute primjenjuju se i na glasanje birača koji ne mogu pristupiti biračkom mjestu zbog invaliditeta, uslijed čega im se omogućava glasanje izvan prostorija.

3.4. Rad biračkog odbora nakon zatvaranja biračkog mjesta – prebrojavanje glasova

- Niti jedna osoba ne može prebrojavati glasove niti promatrati prebrojavanje ako ima povišenu tjelesnu temperaturu i/ili respiratorne simptome.
- Članovi biračkog odbora, nakon zatvaranja biračkog mjesta, dužni su temeljito prozračiti prostoriju i prebrisati površine dezinficijensom na bazi alkohola ili drugog sredstva s deklariranim virucidnim djelovanjem, prema uputama proizvođača. Kad se prebrisane površine osuše, pristupa se prebrojavanju glasova.
- Promatrači trebaju biti udaljeni najmanje 2 metra od stola na kojem članovi biračkog odbora prebrojavaju glasova.
- Tijekom rukovanja s glasačkim listićima, članovi biračkog odbora ne smiju rukama dodirivati lice, oči, usta i nos. Ako je potrebno dodirivati lice, usta, nos, oči ili namjestiti masku, prije toga je nužno dezinficirati ruke. Preporučuje se članovima biračkog odbora nošenje rukavica. Ako članovi biračkog odbora imaju oštećenja kože i noktiju na rukama, tada je nošenje rukavica obavezno.
- Članovi biračkog odbora koji rukuju glasačkim listićima i sastavljaju zapisnik o radu biračkog odbora trebaju biti međusobno udaljeni minimalno 1,5 metar.
- Po završetku prebrojavanja glasova, a prije sastavljanja/potpisivanja zapisnika o radu biračkog odbora, članovi biračkog odbora dužni su dezinficirati ruke.
- Nakon potpisivanja zapisnika o radu biračkog odbora, članovi biračkog odbora dužni su ponovno dezinficirati ruke.

4. BIRAČI

- Birači su dužni, prilikom ulaska u prostoriju, omogućiti da im član biračkog odbora nanese dezinficijens na ruke ili sami nanijeti dezinficijens na ruke.
- Preporučuje se da birač sa sobom donese kemijsku olovku kojom će glasati. Donošenje vlastite kemijske olovke, međutim, ne isključuje obvezu birača dezinficiranja ruku na ulazu i na izlazu iz prostorije.
- Ako birač sa sobom ne donese kemijsku olovku kojom će glasati, za glasanje se koristi kemijska olovka na biračkom mjestu. Neophodna je pravilna i dosljedna dezinfekcija ruku na ulasku i izlasku iz prostorije, kako bi, između ostalog, istu kemijsku olovku na biračkom mjestu moglo tijekom glasanja koristiti više birača. Pored navedenog, članovi biračkog odbora vode brigu da se tijekom dana u više navrata kemijske olovke na biračkom mjestu obrišu dezinficijensom.
- U prostoriju birači ulaze i izlaze jedan po jedan na način da je razmak među biračima i ostalim prisutnim osobama najmanje 1,5 metar. Birači na red čekaju ispred ulaza prostorije, održavajući razmak od 1,5 metar.
- Potrebno je voditi računa da birači, ako čekaju na ulazak u biračko mjesto u zavrenom prostoru (npr. hodniku), čekaju na zatvorenom prostoru što kraće, a prednost se daje čekanju na otvorenom kada je god to moguće organizirati.

- U prostoriji može istovremeno biti samo onoliko birača koliko je označenih mjesta za glasanje.
- O broju birača na biračkom mjestu vodi brigu član biračkog odbora kojeg je predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora zadužio za nanošenje dezinficijensa, odnosno kontroliranje nanošenja dezinficijensa. Birači se zadržavaju na biračkom mjestu najkraće moguće vrijeme koje je potrebno za glasanje.
- Preporučuje se da birači nose maske, a posebno birači s kroničnim bolestima koje možebitno predstavljaju veći rizik za razvoj težih oblika bolesti SARS-CoV-2 COVID-19 (npr. osobe s kroničnim respiratornim, kardiovaskularnim, malignim bolestima, dijabetesom, imunodeficijencijama, osobe s većim tjelesnih/motoričkim oštećenjima).
- Ako birač koristi masku, kod provjere identiteta, birač nakratko skida masku na udaljenosti od 2 metra od člana biračkog odbora, koji je zadužen za provjeravanje identiteta birača, kao i od drugih osoba.
- Biraču koji na biračko mjesto pristupi bez maske mora se omogućiti glasanje uz pridržavanje svih drugih epidemioloških mjera propisanih ovim Tehničkim uputama.
- Birači ne trebaju nositi rukavice, osim ako imaju oštećenja kože i noktiju na rukama.

5. PROMATRAČI

- Broj promatrača na biračkom mjestu i njihova prava i obveze, propisani su Obvezatnim uputama Državnog izbornog povjerenstva broj Z VII o pravima i dužnostima promatrača.
- Promatrači su, prije ulaska u prostoriju, dužni omogućiti da im član biračkog odbora nanese dezinficijens na ruke ili sami nanijeti dezinficijens na ruke.
- Predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora vodi brigu da je razmak između promatrača međusobno i ostalih osoba najmanje 1,5 metar.
- Promatrači obavezno nose maske. Maske osiguravaju sami promatrači ili njihovi predlagatelji.
- Predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora vodi brigu da promatrači nose maske i ovlašten je udaljiti promatrače sa biračkog mjesta ako promatrači navedenu zaštitnu opremu ne nose.
- Preporučuje se promatračima nošenje rukavica. Ako pak birači imaju oštećenja kože i noktiju na rukama, tada je nošenje rukavica obavezno.

6. OSTALE OSOBE PRISUTNE NA BIRAČKOM MJESTU

- Osobe koje su na biračkom mjestu prisutne u drugom svojstvu, primjerice pripadnici medija (dalje: ostale osobe), prije ulaska u prostoriju dužne su omogućiti da im član biračkog odbora nanese dezinficijens na ruke ili same nanijeti dezinficijens na ruke.
- Predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora vodi brigu da je razmak između tih osoba i drugih osoba na biračkom mjestu najmanje 1,5 metar. Ako se ne može osigurati taj razmak, predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora ovlašteni su te osobe udaljiti sa biračkog mjesta.
- Preporučuje se ostalim osobama nošenje maski i rukavica.

7. OPĆE UPUTE HRVATSKOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Upute za korištenje dezinficijensa za ruke:

Ruke je potrebno dezinficirati pri ulasku i izlasku iz ustanove na sljedeći način:

- sredstvo za dezinfekciju treba nanijeti na suhe i čiste dlanove u količini od 1 do 2 ml (obično jedan potisak, ili prema uputama proizvođača),
- dlanove i područje između prstiju treba protrljati dok se ne osuše, a sredstvo nije potrebno ispirati,
- treba paziti na dostatnu upotrebu dezinficijensa za ruke i obavezno javiti zaduženoj osobi kada je sredstvo u dozatoru pri kraju, a kako bi se osiguralo novo.

Upute Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo za čišćenje i dezinfekciju:

- Bez oboljelih od COVID-19: <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Ciscenje-i-dezinfekcija-prostorije-bez-obiljelih-od-COVID-19-2.4.2020..pdf>
- Osobe pod sumnjom ili oboljele od COVID-19: <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Ciscenje-i-dezinfekcija-prostora-u-kojima-je-boravila-osoba-pod-sumnjom-COVID-19-2.4.2020..pdf>
- Upute za korištenje zaštitnih maski: <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Maske-za-lice-1.pdf>